

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**Кафедра філософії права та юридичної логіки
Кафедра юридичної психології**

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ

з навчальної дисципліни
«Педагогіка та психологія освітньої діяльності»
за освітньо-професійною програмою «Правоохоронна діяльність»
для здобувачів ступеня вищої освіти «магістр»
галузі знань 26 Цивільна безпека за спеціальністю 262 Правоохоронна діяльність
за денною та заочною формами здобуття вищої освіти

Київ – 2023

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Наталія ПОЛУДЬОННА, кандидат психологічних наук, доцент, професор кафедри філософії права та юридичної логіки;

Іван ОХРИМЕНКО, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри юридичної психології;

Віталій КРАВЕЦЬ, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри філософії права та юридичної логіки.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Максим ГРЕБЕНЮК, начальник спеціальної кафедри № 2 Інституту Управління державної охорони України Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кандидат юридичних наук, доцент;

Альона ЛУКАШЕНКО, доцент кафедри публічного управління та адміністрування Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент.

Схвалено науково-методичною радою НАВС
від 22 лютого 2023 року, протокол № 6

Голова науково-методичної ради

Станіслав ГУСАРЕВ

Обговорено та схвалено Вченою радою Національної академії внутрішніх справ

від 28 лютого 2023 року, протокол № 4

Гарант освітньої програми: Наталія Золотарьова, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри поліцейського права Національної академії внутрішніх справ

ЗМІСТ

1.	ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	4
2.	ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
3.	ВИМОГИ ЩОДО ЗАСВОЄННЯ РІВНЯ ТА ОБСЯГУ ЗНАНЬ, УМІНЬ ТА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ	7
4.	МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЇ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ	9
5.	ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ	10
6.	ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ	13
7.	ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	21

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є психолого-педагогічні факти, механізми, закономірності навчання і виховання здобувачів вищої освіти та організації освітнього процесу в закладах вищої освіти.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти основ професійної педагогічної компетенції та культури, розуміння організації освітнього процесу в закладі вищої освіти.

Завдання вивчення дисципліни полягають у:

- створенні умов для засвоєння здобувачами вищої освіти основ педагогіки вищої школи та правового регулювання вищої освіти в Україні;
- аналіз складових змісту вищої освіти та його правового регулювання;
- ознайомлення з базовими складовими дидактики вищої школи та теорії виховання у вищій школі;
- вивчення основних характеристик та особливостей організації освітнього процесу в закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання.

Пререквізити: поліцейська діяльність, комунікативна компетентність в правоохоронній діяльності, актуальні проблеми захисту та дотримання прав людини в правоохоронній діяльності.

Постреквізити: актуальні проблеми превентивної діяльності органів Національної поліції, стажування, педагогічна практика.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогіка освітньої діяльності

1. Нормативно-правове регулювання освітньої діяльності у закладах вищої освіти України

Законодавче та нормативно-правове регулювання питань вищої освіти в Україні. Нормативно-правова база організації освітнього процесу в закладах вищої освіти. Нормативно-правове регулювання діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників.

2. Освітня діяльність у закладах вищої освіти: основні теоретичні концепти та особливості реалізації

Дидактика вищої освіти як наука і практична діяльність. Поняття та порівняльний аналіз понять «зміст освіти» та «зміст вищої освіти». Структура освітнього процесу в закладах вищої освіти. Характеристика форм організації освітнього процесу. Методика підготовки та проведення аудиторних занять: загальна характеристика. Методи викладання у закладах вищої освіти: загальна характеристика.

3. Політика якості освітньої діяльності та якості вищої освіти

Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості вищої освіти в Європейському просторі. Діяльність міжнародних організацій, розвиток співробітництва у питаннях якості вищої освіти. Перспективи розвитку вищої освіти в Україні в ракурсі світових тенденцій. Порівняльний аналіз понять «діагностика навчання» та «педагогічний контроль». Поняття, принципи, вимоги та функції педагогічного контролю. Інформатизація та цифровізація вищої освіти. Загальна характеристика новітніх технологій.

Психологія освітньої діяльності

4. Особистість та група в психології освітньої діяльності

Особливості студентського віку та адаптації до умов закладу вищої освіти. Типологічні особливості особистості студента. Роль студентських колективів в освітньому процесі. Проблеми соціально-психологічного клімату в студентській групі. Актуальні проблеми підтримання належного соціально-психологічного клімату в студентській групі. Методика діагностики соціально-психологічної адаптації К. Роджерса та Р. Даймонда. Опитувальник на визначення рівня адаптованості особистості до нового соціокультурного середовища В. Соніна. Методика «Діагностика мотивації професійного навчання за В. Каташова».

5. Психологічна характеристика діяльності викладача

Особистість викладача як суб'єкта педагогічного процесу. Структурні компоненти особистості викладача. Психологічна характеристика основних видів діяльності викладача. Психологічні умови забезпечення викладачем основних форм навчання. Методика визначення здібності до саморегуляції в спілкуванні. Методика призначена для визначення динаміки адаптивності в різних ситуаціях спілкування. Методика «Діагностика емоційних бар'єрів в міжособистісному спілкуванні» (В. Бойко).

6. Навчальна діяльність як пізнання: сутність та особливості

Навчання як діяльність. Пізнавальна діяльність та її структура. Форми та види організації навчання. Загальна характеристика різновидів навчання. Концепції формування знань та навчальної діяльності. Функції діагностики результатів навчання. Особливості таксономії Б. Блума.

3. ВИМОГИ ЩОДО ЗАСВОЄННЯ РІВНЯ ТА ОБСЯГУ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Перелік компетентностей відповідно до освітньої програми вищої освіти ступеня магістра

Загальні компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних цілях.

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність до адаптації та дії в нових ситуаціях.

Фахові компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти:

ФК6. Здатність керувати самостійною роботою осіб, що навчаються, та бути наставником для молодших колег у процесі набуття і вдосконалення ними професійних навичок.

ФК7. Здатність ефективно здійснювати правове виховання молодших колег у процесі набуття і вдосконалення ними професійних навичок.

ФК11. Здатність взаємодіяти з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців, зокрема під час публічних виступів, дискусій, проведення занять.

ПРН12. Надавати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності.

Знання, уміння, навички

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати :

- основні категорії та поняття педагогіки вищої школи як науки, основних тенденцій її розвитку;
- правове регулювання вищої освіти в Україні;
- базові поняття і категорії теорії освіти і навчання, а також виховання у вищій школі;
- організацію освітнього процесу та його особливості в закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання;

вміти:

- застосовувати отримані знання з педагогіки вищої школи в професійній діяльності та власному розвитку;
- діяти згідно з правилами педагогічної культури;
- реалізовувати навички самостійного вирішення педагогічних проблем у професійній діяльності;

володіти навичками:

- працювати з навчально-методичною літературою;
- педагогічного спілкування;
- аналізу ситуації та вибору адекватних методів реагування;
- виховного впливу на особистість.

4. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЇ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, вмінь та сформованості компетентностей вимогам стандарту ступеня вищої освіти «магістр» за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність».

Атестація здобувачів ступеня вищої освіти магістра Національної академії внутрішніх справ здійснюється відповідно до Законів України «Про вищу освіту» та «Про освіту», стандарту вищої освіти спеціальності «Право», інших нормативних актів України з питань освіти, Статуту Національної академії внутрішніх справ.

В Національній академії внутрішніх справ атестація здобувачів вищої освіти проводиться після завершення теоретичної та практичної частини навчання за акредитованими спеціальностями відкрито і гласно та завершується виданням документів про вищу освіту. Здобувачі вищої освіти та інші особи, присутні на атестації, можуть вільно здійснювати аудіо- та/або відеофіксацію процесу атестації.

Терміни проведення атестації визначаються графіком освітнього процесу на навчальний рік. Атестацію проходить кожен здобувач вищої освіти Академії після повного виконання ним навчального плану за відповідним рівнем за білетами, складеними у повній відповідності до програми навчальної дисципліни. Час на підготовку – 20 хвилин.

Підсумкова оцінка атестації здобувача вищої освіти визначається як середня з оцінок за кожен вид екзаменаційних завдань за 100-бальною шкалою з метою одержання еквівалентних оцінок за національною шкалою та за шкалою ECTS. Рішення екзаменаційної комісії про підсумкову оцінку приймається на закритому засіданні відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, які приймали участь у засіданні.

Якщо відповідь здобувача вищої освіти на екзамені не відповідає вимогам рівня атестації екзаменаційна комісія ухвалює рішення про те, що здобувач не пройшов атестацію і у протоколі засідання екзаменаційної комісії йому проставляється оцінка «незадовільно» (0-59 балів (FX, F). У випадку, якщо випускник не з'явився на засідання екзаменаційної комісії для складання екзаменів або захисту дипломної роботи, у протоколі зазначається, що він «неатестований у зв'язку із неприбуттям» на засідання.

5. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ, ЩО ВИНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ

1. Стандарти освіти і рекомендації щодо забезпечення якості вищої освіти в Європейському просторі.
2. Загальна характеристики методів педагогічного дослідження.
3. Поняття «кваліфікація» і «компетенція».
4. Основні положення Закону України «Про вищу освіту».
5. Поняття змісту вищої освіти.
6. Навчальний план і навчальна програма як складові стандартів вищої освіти.
7. Принципи навчання у закладі вищої освіти зі специфічними умовами навчання.
8. Законодавче та нормативно-правове регулювання питань вищої освіти в Україні.
9. Загальна характеристика методів навчання у вищій школі.
10. Загальна характеристика методів формування свідомості, методи організації діяльності і формування досвіду суспільної поведінки, методи стимулювання і мотивації діяльності та поведінки, методи самовиховання.
11. Загальна характеристика методів формування свідомості.
12. Загальна характеристика методів організації діяльності і формування досвіду суспільної поведінки.
13. Загальна характеристика методів стимулювання і мотивації діяльності та поведінки.
14. Нормативна база організації освітнього процесу.
15. Світові тенденції розвитку вищої освіти.
16. Нормативно-правове регулювання діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників
17. Закономірності педагогічного процесу в закладі вищої освіти зі специфічними умовами навчання.
18. Навчальний процес: завдання, організація та структура.
19. Діагностика навчання та педагогічний контроль у вищій школі.
20. Структура педагогічного контролю.
21. Види педагогічного контролю.
22. Функції педагогічного контролю.
23. Принципи педагогічного контролю.
24. Тест як вид контролю якості знань у вищій школі. Форми тестових завдань.
25. Складові компоненти оцінювання результатів навчання у вищій школі.
26. Дидактика вищої школи як наука і навчальна дисципліна.
27. Навчально-методичне, інформаційне та організаційне забезпечення освітнього процесу.
28. Організаційні форми виховної роботи в закладах вищої освіти.

29. Порівняльний аналіз понять «діагностика навчання» та «педагогічний контроль».
30. Нормативно-правове забезпечення освітнього процесу в закладах вищої освіти.
31. Інформатизація вищої освіти. Загальна характеристика новітніх технологій.
32. Практична підготовка та стажування у закладі вищої освіти: види, особливості проведення, проблеми та шляхи їх вирішення.
33. Предмет та об'єкт психології освітньої діяльності.
34. Основні категорії та завдання психології освітньої діяльності.
35. Психічні пізнавальні процеси особистості здобувача вищої освіти.
36. Особливості пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти.
37. Вікові характеристики здобувача вищої освіти.
38. Етапи розвитку ідентичності особистості студента. Освітні кризи.
39. Основні мотиви професійного вибору здобувача вищої освіти.
40. Адаптація студентів до навчання у закладах вищої освіти.
41. Типологія сучасних здобувачів вищої освіти.
42. Студентська група як суб'єкт освітньої діяльності в закладі вищої освіти.
43. Механізми міжособистісного сприймання в академічній групі.
44. Конфлікти в студентській групі як чинник ефективності освітньої діяльності.
45. Соціально-психологічні феномени в студентській групі (лідерство, групова культура тощо).
46. Механізми міжособистісного сприймання в професійній взаємодії викладача і здобувача вищої освіти.
47. Професійно-значимі якості суб'єкта науково-педагогічної діяльності.
48. Типологія викладачів закладів вищої освіти.
49. Складові професіоналізму викладача закладів вищої освіти.
50. Педагогічні здібності: загальна характеристика.
51. Функції професійної діяльності викладачів закладів вищої освіти.
52. Психологічна готовність викладача закладу вищої освіти до професійної діяльності.
53. Авторитет викладача закладу вищої освіти.
54. Психологічні особливості навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.
55. Основні положення особистісно-орієнтованого навчання в закладах вищої освіти.
56. Основні параметри дистанційного навчання в закладах вищої освіти.
57. Основні фази циклу навчання за Ж. Піаже.
58. Значення інтуїтивного пізнання в навчальній діяльності здобувачів вищої освіти.

59. Функції педагогічного спілкування науково-педагогічних працівників.
60. Бар'єри професійно-педагогічного спілкування науково-педагогічних працівників.
61. Засоби психологічного впливу в освітньому процесі закладів вищої освіти.
62. Напрями прикладних педагогічних досліджень у вищій школі.

6. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ

1. Аргументуйте Ваші дії.

На лекцію здобувачі вищої освіти прийшли після заняття зі спеціальної підготовки. Якими прийомами (методами) потрібно сконцентрувати їхню увагу?

2. Аргументуйте Ваші дії.

Здобувачі освіти скаржаться вам на іншого викладача.

3. Алгоритмуйте Ваші дії у ситуації, коли, несподівано для вас, потрібно замінити пару з навчальної дисципліни колеги.

4. Здобувачі вищої освіти під час заняття провокують Вас дати коментарі щодо резонансних політичних подій. Ваші дії.

5. Які особливості педагогічної культури, на Ваш погляд, ускладнюють взаєморозуміння між суб'єктами освітнього процесу? Чи існують нездоланні бар'єри у спілкуванні, на Ваш погляд?

Обґрунтуйте власну позицію.

6. Змодельуйте дії викладача у наступній ситуації.

Ви заходите в аудиторію, і бачите, що на вас не звертають увагу, продовжують обговорювати якусь проблему.

7. Аргументуйте дії викладача.

Викладач висловив невдоволення успіхами одного із здобувачів освіти. У відповідь останній зазначив, що навряд чи ці знання на практиці будуть йому потрібні.

8. Аргументуйте Ваші дії.

Здобувачі освіти відмовляються писати контрольну роботу, мотивуючи це тим, що їх не попередили.

9. Знайдіть рішення наступної педагогічної ситуації.

Один із здобувачів освіти висловлює викладачеві незгоду з оцінкою.

10. Алгоритмуйте дії викладача.

Під час семінарського заняття викладач опитав здобувачів освіти та виставив відмінні оцінки. Підійшовши до столу, за яким сидів один із здобувачів, викладач побачив мобільний телефон. На екрані телефону був висвітлений текст його відповіді.

11. Аргументуйте дії викладача.

Здобувач під час заняття відволікається та займається сторонніми справами. У відповідь на зауваження говорить, що він здібний і здатен опанувати дану тему самостійно.

12. Здобувач освіти, явно демонструючи своє негативне ставлення до одногрупника, говорить: “Я не хочу працювати (вчитися) разом з ним”.

Які психолого-педагогічні прийоми роботи має застосувати викладач?

13. Здобувач освіти говорить викладачу: “На наступне заняття з Вашої дисципліни, я не прийду, оскільки хочу піти на футбол улюбленої команди”.

Які методи виховного впливу може застосувати в даній ситуації викладач?

14. Уявіть собі, що Ви куратор і Вам необхідно одразу ж після занять мобілізувати групу здобувачів освіти на прибирання приміщення чи території.

Запропонуйте методи мотивації здобувачів освіти.

15. Здобувач освіти демонструє байдужість до виконання поставленого викладачем завдання.

Якою повинна бути реакція викладача? Які педагогічні прийоми доцільно використати викладачу?

16. Відповідно до яких ознак ми можемо констатувати, сумує чи радіє студент під час навчального заняття, якщо він нічого не говорить про свій настрій та стан?

Який метод психології допоможе нам у цьому випадку?

17. Студент категорично відмовляється брати участь у запропонованому Вами психологічному дослідженні.

Яка можлива причина такої відмови?

Яких норм етики дослідника треба дотримуватися у цьому разі?

18. Викладач, спокійно вислухавши студента, байдуже вимовляє: «Сідай. Неправильно». У відповідь на прохання студента пояснити те, що йому незрозуміло, промовив: «Я вже це пояснював раніше. Ви мабуть мене не слухали ...».

Чи правильно вчинив педагог?

Чи може цей випадок стати причиною для підриву його авторитету?

Як має поводити себе педагог, якщо студент відповідає неправильно?

19. Під час семінарського заняття відповідь однієї студентки була різко розкритикована однокурсником («не сказано головного», «наговорено казна-що», «де можна було знайти таку нісенітницю?» тощо). На це викладач ніяк не зреагував. На наступному занятті «опоненти» помінялися місцями і студентка намагалася «віддячити» своєму однокурснику так само. Конфлікт поглибився.

Яка можлива причина такої різкої критики? Як це може позначитися на міжособистісних стосунках у групі?

Чому викладач не помітив конфлікту? Як потрібно було діяти йому в цій ситуації?

Яка роль студентів групи у вирішенні міжособистісних конфліктів?

20. Викладач помітивши, що студентка займається на занятті сторонніми справами, підійшов до неї і попросив показати свої записи. Дівчина сказала, що це її особистий щоденник. Викладач наполіг на цьому. Студентка мовчки передала йому щоденник. А під час перерви вона почула, як цей викладач читав її записи своїм колегам. «Як Вам не соромно!», – ледве не плачучи промовила дівчина, відкривши двері кафедри, де працював даний викладач.

Дайте психологічну оцінку цій ситуації.

Чому лише прояв педагогічного такту сприяє встановленню сприятливих взаємин викладачів і студентів?

21. Студенти упродовж усього семестру висловлювали незгоду з Вашими вимогами в освітньому процесі. Але з наближенням іспиту їхнє ставлення почало змінюватися: з'явилося підлещування, підвищена увага до Вас тощо.

Як у цій ситуації Ви побудуєте своє спілкування зі студентами? У період іспитів? Після них?

22. На 4-й парі група першокурсників прийшла на семінарське заняття з психології. Викладач через певні обставини не зміг з'явитися на заняття і попросив прийти на заміну аспіранта.

Студенти одразу ж не сприйняли свого нового «викладача». Один із них сів за першу парту, витягнув свій обід і почав його демонстративно їсти перед викладачем-практикантом. Аспірант зробив зауваження студентові, але той ніяк не відреагував на це. Молодий викладач був розлючений і поставив цьому студентові двійку.

Як можна пояснити таку поведінку першокурсника?

Наскільки педагогічно доцільними були дії викладача?

Щоб Ви порадили б у цій ситуації молодому педагогові?

23. Група прийшла невідготовленою до семінарського заняття, за винятком декількох студентів. Через це викладач вирішив провести контрольну роботу з цієї теми, хоча зазвичай семінарські заняття проводилися в формі усного опитування, до того ж було зрозуміло, що більшість нічого не напише, адже до заняття не підготувалися.

Як наслідок, декілька осіб здали чисті аркуші, дехто написав «що-небудь», аби «було», а дехто зі студентів написав відверті «дурниці», жартівливі віршики, які, звичайно, ніяк не стосувалися теми семінарського заняття або ж опосередковано натякали на те, що їм просто байдуже.

Викладач сприйняв усе як особисту образу, хоча «жартівники» сподівалися на іншу реакцію. Він оголосив, що більше не хоче бачити тих студентів ні на семінарських заняттях, ні на лекціях, ні на іспиті. Вибачень він не приймав. Ситуацію ускладнювало ще й те, що не всі учасники конфлікту бажали вибачитися. А ті учасники конфлікту, які хотіли вибачитися, побоювалися, щоб це не мало вигляду підлабузництва напередодні іспиту. Під впливом емоцій конфліктна ситуація сприймалася як така, що загрожувала втратою авторитету викладача, роз'єднанню групи на дві протилежні за поглядами мікрогрупи. Кожна зі сторін бажала виглядати принциповою, і конфлікт почав розширюватися, залучаючи все більше учасників.

Як можна було б запобігти цій конфліктній ситуації, яка переросла в конфлікт?

Яку помилку зробив викладач?

У чому провина в цій ситуації студентів?

Як діяли б Ви в цій ситуації на місці викладача? Чи допоможе вирішенню конфлікту вибачення студентів?

24. Студенти 2-го курсу написали директору інституту заяву, в якій обґрунтовано просили замінити викладача з фахової дисципліни. Дирекція їхнє прохання задовольнила.

Через деякий час ці самі студенти знову написали заяву з аналогічним проханням щодо іншого викладача.

Які можливі причини виникнення і повторення такої ситуації?

Що має зробити дирекція, щоб не виникало подібних конфліктів студентів з викладачами?

Чи потрібна допомога психолога в цій ситуації? Яка? Кому?

25. Студенти на 4-й парі вже 15 хвилин чекають викладача, розуміючи, що навчальна дисципліна є профільною і дуже важливою в їхній спеціалізації. Згодом між самими студентами виникає конфліктна ситуація: йти з лекції чи зачекати. Більшість вирішує йти, а менша частина залишається. Викладач прийшов через 30 хв і побачив, що більшої частини студентів в аудиторії немає. Не пояснивши причин свого запізнення, одразу вирішив написати доповідну до дирекції на цей курс.

Чи правильно вчинили студенти в цій ситуації, і ті, хто пішли, і ті, що залишилися чекати викладача?

Як треба було вчинити викладачеві? Поясніть свою думку.

26. Викладач через невідому причину достроково закінчив заняття. Одна студентка випадково потрапила на очі керівництву академії і на запитання, чому вона не на занятті, відповіла, що викладач відпустив її групу. Після цього викладач мав неприємну розмову з керівництвом академії.

Перед іспитом викладач заявив, що не буде його приймати, поки не буде з'ясовано особу, яка доповіла про нього керівництву ЗВО.

Як вчинити в цій ситуації студентці? Навчальній групі?

Які норми педагогічної етики порушив викладач?

27. На перших заняттях студенти висловлюють скепсис та негативізм щодо необхідності вивчення Вашої навчальної дисципліни. Ваші аргументи про

практичну значущість навчальної дисципліни та цієї галузі в науці, важливість її для майбутньої професійної діяльності вони не сприймають.

Яка можлива причина такого ставлення студентів?

Яку модель педагогічної діяльності Ви в подальшому виберете під час проведення занять в цій навчальній групі?

28. Студент часто висловлює необґрунтовані думки, вважаючи себе геніальним. Одночасно він підкреслює своє зверхнє ставлення до молодого викладача, бере під сумнів його обізнаність з навчальної дисципліни, щоразу на лекціях або семінарах ставить одне й те саме безглузде запитання: «Скільки теорій у цій науці?». Група мовчки спостерігала за цим поєдинком.

Чим можна пояснити таку зухвалу поведінку студента?

Як Ви вчинили б на місці викладача?

29. Здібний студент часто запізнюється і пропускає заняття, пояснюючи таку поведінку своїми психофізіологічними особливостями. Дії викладача:

1) *Оголосити догану, вжити рішучих заходів для встановлення суворих правил дотримання дисципліни, як крайній захід – відрахування;*

2) *З'ясувати причини запізнень, спільно знайти оптимальний режим взаємодії;*

3) *Не змінювати нічого;*

4) *Запропонувати студентові організувати творчу групу для створення інноваційного освітнього середовища;*

5) *Ваш варіант.*

30. Лекція з історії України. Викладач розповідає про історичну подію і пропускає деякий важливий історичний факт. Один студент піднімає руку і пропонує доповнення. Викладач на це ображається і перериває заняття.

Як повинен поводитися викладач в цій ситуації?

Яких професійних якостей бракує молодому викладачеві?

7. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти:

1. Про освіту : Закон України № 2145-VIII від 05.09.2017 р. // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380 (із змінами).
2. Про вищу освіту : Закон України № 1556-VII від 01.07.2014 р. // Офіційний вісник України. – 2014. – N 63. – Ст.1728 (із змінами).
3. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій : Постанова Кабінету Міністрів України № 1341 від 23 листоп. 2011 р. // Урядовий кур'єр від 18.01.2012 – № 9 (із змінами). [Електронний ресурс] : Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>
4. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266. // Урядовий кур'єр від 10.06.2015 – № 102 (із змінами). [Електронний ресурс] : Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF/page>
5. Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності : Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187. // Урядовий кур'єр від 10.02.2016 – № 26 (із змінами). [Електронний ресурс] : Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF>
6. Про затвердження Положення про дистанційне навчання : Наказ Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 № 466 (із змінами). [Електронний ресурс] : Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>
7. Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 № 600.
8. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для другого (магістерського) рівня вищої освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 17.08.2020 № 1053.
9. Положення про вищі навчальні заклади МВС : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 14.02.2008 № 62 (із змінами). [Електронний ресурс] : Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0193-08>
10. Положення про базовий вищий навчальний заклад МВС : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 10.11.2008 № 593. [Електронний ресурс] : Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0593320-08>
11. Статут Національної академії внутрішніх справ : у редакції наказу Міністерства внутрішніх справ України від 03.07.2017 № 559. [Електронний ресурс] : Режим доступу: <https://www.naiou.kiev.ua/pravoustanovchi-dokumentiv/zrazki-dokumentiv/statut-nacionalnoyi-akademiyi-vnutrishnih-sprav.pdf>

12. Положення про організацію освітнього процесу в Національній академії внутрішніх справ. – К: НАВС, 2018. – 34 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу: <https://okor.naiu.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

13. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в Національній академії внутрішніх справ / – К: НАВС, 2018. – 15 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу: <https://okor.naiu.kiev.ua/assets/files/example3/quality.pdf>

14. Положення про змішане навчання в Національній академії внутрішніх справ / – К: НАВС, 2018. – 4 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу: <https://okor.naiu.kiev.ua/1%D1%96ve-menyu/normativno-pravove-zabezpechennya-navchalnogo-proczesu/nacz%D1%96onalno%D1%97-akadem%D1%96%D1%97-vnutr%D1%96shn%D1%96x-sprav.html>

15. Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти в Національній академії внутрішніх справ / – К: НАВС, 2018. – 24 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу: <https://okor.naiu.kiev.ua/assets/files/example3/practic.pdf>

16. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи : підруч. для студентів магістратури / С. С. Вітвицька; М-во освіти і науки України, Житомир. держ. ун-т імені Івана Франка. – Київ: Центр навч. літ., 2011. – 382 с.

17. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. – Харків, 2016. – 260 с.

18. Кудерміна О.І. Психологія особи як суб'єкта правоохоронної діяльності / Кудерміна О.І. – Монографія. Чернівці: Наші книги, 2012. – 415 с.

19. Мухіна Г.В. Педагогіка та психологія вищої школи: Навч.-метод. посібник – Вид-во: Дакор, 2020. – 178 с.

20. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. (для студ. вищ. навч. закл.) / В.Л. Ортинський – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 472 с.

21. Прищак, М. Д. П 77 Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська. – Вінниця : ВНТУ, 2019. – 150 с.

22. Теоретико-методичні засади забезпечення якості освіти : монографія / Т67 [Д. В. Карамишев, Н. М. Гришина, О. В. Грибко, Т. В. Ревенко та ін.] ; за заг. ред. д.держ.упр., проф. Д. В. Карамишева. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2020. – 180 с.

23. Теорія і методика викладання в вищій школі. Конспект лекцій з навчальної дисципліни [Електронний ресурс] : навч. посіб. Для підготовки докторів філософії очної форми навчання, які навчаються за спеціальністю 133 – «Галузеве машинобудування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: І. О. Казак. – Електронні текстові данні (1 файл: 1,37 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 116 с. https://cprsm.kpi.ua/Doc/pvsh_lek_phd.pdf

24. Федірчик Т. Д. Розвиток педагогічного професіоналізму молодого викладача вищої школи (теоретико-методичний аспект) [Текст] : [монографія] /

Тетяна Федірчик ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : Рута, 2015. – 447 с.

25. Андрущенко В. П., Бех І. Д., Волощук І. С., Глузман О. В., Гузій Н. В., Дем'яненко Н. М. Педагогіка вищої школи: підручник / АПН України; Інститут вищої освіти / Василь Григорович Кремень (ред.). – К. : Педагогічна думка, 2009. – 256 с.

26. Подоляк Л., Юрченко В. Психологія вищої школи. – К.: Каравела, 2009. – 320 с.

27. Отич О. М. Основи педагогічної майстерності викладача професійної школи [Текст] : підручник / О. М. Отич. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. – 208 с.

28. Акімова О. В. Методичні рекомендації до комплексного екзамену для студентів спеціальності «Педагогіка вищої школи» освітньо-кваліфікаційного рівня магістра [Текст] / Акімова О. В., Каплінський В. В., Хамська Н. Б. – Вінниця : Нілан, 2015. – 49 с.

29. Барановська Л. В. Педагогіка та психологія вищої школи [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / Л. В. Барановська ; Нац. авіац. ун-т. – Київ : НАУ, 2015. – 238 с.

30. Волошин М. Д. Методика викладання у вищій школі [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / М. Д. Волошин, Л. П. Ларичева, Я. М. Черненко ; Дніпродзержин. держ. техн. ун-т (ДДТУ). – Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2014. – 260 с.

31. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія [Текст] : навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко. – Дніпропетровськ : Акцент, 2014. – 416 с.

32. Зайченко І. В. Педагогіка і методика викладання у вищій школі [Текст] : навч. посіб. для магістрантів спец. 8.05180101 «Технологія» – Київ» : Компрінт, 2015. – 443 с.

33. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / А. І. Кузьмінський. – К. : Знання, 2012. – 486 с.

34. Малафійк І. В. Дидактика новітньої школи [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / І. В. Малафійк. – Київ : Слово, 2015. – 630 с.

35. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / О.І. Федоренко, В.О. Тюріна, С.П. Гіренко та ін. – Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. – 240 с.

36. Полудьонна Н.С. Значення педагогічної практики для підготовки фахівців з вищою освітою для органів Національної поліції //Інноваційні програми і проекти в психології, педагогіці, освіті : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 15–16 березня 2019 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України. – Одеса : ГО «Інститут інноваційної освіти», 2019. – 112 с. – С. 67-69.

37. Полудьонна Н.С. Стратегічні напрями розвитку вищої освіти України з погляду світових тенденцій // Міжнародні наукові дослідження: інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку : Матеріали Міжнародної науково-

практичної конференції (м. Київ, 26–27 квітня 2019 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України. – Київ : ГО «Інститут інноваційної освіти», 2019. – 216 с. – С. 31-32.

38. Полудьонна Н.С. Ефективність інтерактивних методів у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання (компетентнісний підхід) // Актуальні проблеми вищої професійної освіти : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 22 березня 2019 року / Національний авіаційний університет. – Київ : Національний авіаційний університет, 2019. – 172 с. – С. 114-115.

39. Полудьонна Н.С. Інтерактивні методи навчання як засіб формування професійних вмінь фахівців за спеціальністю «Право» та «Правоохоронна діяльність» // Альманах науки / Педагогічні науки – № 5/1 (26) травень 2019. – Київ. – С. 23-27.

40. Рацул А. Б. Педагогіка: інформативний виклад [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / А. Б. Рацул, Т. Я. Довга. – Київ : Слово, 2016. – 342 с.

41. Роговенко М.М. Формування логічних вмінь як основа розвитку творчого мислення курсантів у процесі навчання філософських дисциплін // Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць / Гол. ред. В. М. Вашкевич. – К.: «Видавництво «Гілея», 2015. – Вип. 102 (11). – С. 352-355.

42. Роговенко М.М. Формування моральних принципів та цінностей у курсантів на заняттях з філософсько-правових дисциплін // Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць / Гол. ред. В. М. Вашкевич. – К. : «Видавництво «Гілея», 2017. – Вип. 117 (2). – С. 200-203.

43. Роговенко М.М. Роль технології ситуативного моделювання у формуванні морально–професійних якостей майбутніх поліцейських у процесі навчання професійної етики // Гілея: науковий вісник. – К. : «Видавництво «Гілея», 2018. – Вип. 139 (12). – Ч. 2. Філософські науки. – С. 148-150.

44. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти : навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. – 319 с.

45. Сокол І.М. Впровадження квест-технології в освітній процес: навчальний посібник / І.М.Сокол. – Запоріжжя: Акцент Інвест-трейд, 2014. – 108 с.

46. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. – Івано-Франківськ: НАІР, 2018. – 120 с. <http://194.44.152.155/elib/local/3558.pdf>

47. Хрестоматія з психології та педагогіки: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів непедагогічного профілю традиційної та дистанційної форм навчання / Сисоєва С. О., Поясок Т. Б. – Кременчук: Вид. ГШ Щербатих О.В., 2008. – 400 с.

48. Чернілевський Д.В., Томчук М.І. Педагогіка та психологія вищої школи [навч.посіб.]/ Д.В. Чернілевський, М.І. Томчук. – Вінниця, 2006. – 402 с. (режим доступу до електронного сайту Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>)

49. Крюкова Є. С. Підготовка майбутнього викладача вищого навчального закладу до впровадження інтерактивних педагогічних технологій [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Крюкова Єлизавета Сергіївна ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т вищ. освіти. – Київ, 2015. – 20 с.

Додаткова

50. Актуальні проблеми юридичної педагогіки / Збірник матеріалів доповідей круглого столу «Сучасний стан та перспективи розвитку вітчизняної юридичної педагогіки» (м. Київ, 24 квіт. 2015 р.) / ред. кол А.А. Лукашенко, Н.С.Полудьонна, І.М.Охріменко. – Київ.: МП «Леся», 2015.

51. Подоляк Л.Г. Психологічна підготовка майбутнього викладача як передумова гуманізації і демократизації вищої освіти / Л.Г.Подоляк, В.І.Юрченко // Освіта і управління. – 2006. – Т.9. – №3-4. – С.99-107

52. Семенова А., Гурін Р., Осипова Т. Основи психології і педагогіки. К., Знання, 2006.

53. Національний освітній глосарій: вища освіта / авт.-уклад. : І. І. Бабин, Я. Я. Болюбаш, А. А. Гармаш й ін.; за ред. Д. В. Табачника і В. Г. Кременя. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. – 100 с.

54. Okhrimenko, I., Okhrimenko, S., Kharchenko, A., Petrushov, A., Goncharova, N., Chaikina, N., & Boiko-Buzyl, Yu. (2022). Impact of motor activity on promotion of health and restoration of mental capacity of teaching staff. *Wiadomości Lekarskie*, 75 (9 pt. I), 2152-2156. doi: 10.36740/WLek202209119

55. Okhrimenko, I., Zasenka, V., Chebotaryova, O., Dushka, A., Lapin A., Kvitka, N., & Holovanova, I. (2022). Assessment of compliance with healthy lifestyle standards by the instructional staff of higher educational institutions. *Acta Balneologica*, 64(5), 463-468. doi: 10.36740/ABAL202205115

Інформаційні ресурси

56. Національний Темпус-офіс в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту: <http://tempus.org.ua/uk/vyshha-osvita-ta-bolonskyj-proces.html>

57. Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua>.

58. Офіційний веб-портал Національної академії внутрішніх справ : Відділ організації та координації освітнього процесу : Нормативно-правове забезпечення [Електронний ресурс] : Режим доступу : www.naia.kiev.ua/nmc-new/

59. Інноваційна педагогіка // Науковий журнал – Випуск 9. – Том 3. http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2019/9/part_3/9-3_2019.pdf